

Тема:

Жыйнак һәм жәенке жөмләләр.

*(ачык дәрес эшкәртмәсе, 6 нчы сыйныф, рус
группасы)*

Э.Ф. Сабирова, татар теле
һәм әдәбияты укытучысы

Дәреснең максаты:

1. жыйнак һәм жәенке жөмлөләр турында белешмә бирү;
2. укучыларның тәржемә эше күнекмөләрен үстерү;
3. укучыларда табигатькә сакчыл караш тәрбияләү.

Фонетик зарядка

- Поезд бара –дың-дың-дың!
- Тәгәрмәчләр –чың-чың-чың!
- Поезд тауга менә –пуф-пуф-пуф!
- Ничек ардым – уф-уф-уф!
- Поезд таудан төшә – дың- дың, чың-чың!
- Станциягә житте – ш-ш,ч-ч!

Жөмләнең баш кисәкләре

Ия

Хәбәр

Жөмләнең иярчен кисәкләре

Аергыч Тәмамлык Хәл

Сүзлек эше:

- Аяз - ясный;
- Болытлы - облачный ;
- Кояшлы - солнечный;
- Карлы – снежный;
- Озыная – длиннее;
- Кыскара – короче;
- Ява – идет;
- Күкри – гремит;
- Чыга – выходит.

Табигать – безнең йортыбыз!

Яз җитте.

Ямьле яз җитте.

Кошлар кайтты.

Җылы яктан кошлар
кайтты.

Гөрләвекләр ага.

Урамнарда
гөрләвекләр ага.

Тургай сайрый.

Һавада тургай
сайрый.

Яңгыр ява.

Җылы яңгыр ява.

Көннәр озыная.

Язын көннәр озыная.

Кагыйдә

- Баш кисәкләрдән (ия һәм хәбәрдән) генә торган жөмлә **жыйнак жөмлә** (нераспространенное) дип атала.
- Баш һәм иярчен кисәкләрдән торган жөмлә **жәенке жөмлә** (распространенное) дип атала.

Физкультминутка

- Хэзер бераз ял итик,
- Тэнебезгэ көч кертик.
- Бер урында таптаныйк,
- Сикергэлэп тэ алыйк.
- Бер чүгэлик, бер басыйк.
- Кул тэгэрмэче ясыйк.
- Тиз армаска тырышыйк,
- Арганнарга булышыйк.

Табиғат темасына караган сүзләрне языгыз.

К	К	К	К	К	К	К

Жаваптары

К	К	К	К	К	К	К
Ө	Ы	А	О	Ү	Ү	Ы
З	Ш	Р	Ш	К	Л	Р

Мөстәкыйль эш.

- *1. Иярчен кисәкләр өстәп, жөмлөләрне жәенкеләндереп языгыз.*

1) Кояш кыздыра. 2) Яңгыр ява. 3) Жил исә. 4) Кар ява.

- *2. Баш һәм иярчен кисәкләрнең астыга сызыгыз.*

1) Без ишегалдына чыктык. 2) Әтием кар көри. 3) Мин дә жиңел көрәк алдым. 4) Башта юлны көрәдек, аннары капка төбен чистарттык.

- *3. Сүзләрдән жөмлөләр төзегез.*

1) Килде, кыш, салкын. 2) Ява, йомшак, кар. 3) Уйныйлар, урамда, балалар. 4) Чаңгы, алар, шуалар, һәм, чана. 5) Кышкы, тиздән, каникул, башлана. 6) Рәхәт, кыш көне, урамда, безгә.

Өй эше:

- 141 бит 11нче күнегү. Татарча әйтегез.
- 141 бит 12 нче күнегү. Кирәкле сүзне сайлап, жөмлөләрне күчереп языгыз.

Игътибарыгыз

Өчен рәхмәт!

